

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Навчально-науковий інститут соціальних і гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор «ДЗ Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»

Олена КАРАМАН

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

спеціальність – 032 Історія та археологія

Освітня програма «Історія»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Полтава – 2024

I. Загальні положення

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми на основі здобутих раніше компетентностей.

Метою фахового випробування є перевірка базових знань, умінь та навичок вступника з основних фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін у межах програми підготовки ступеня бакалавра (спеціаліста) в галузі історії з метою виявлення здатності до навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Його результати використовують для побудови рейтингу успішності та визначення кандидатів для зарахування до університету відповідно до ліцензійного обсягу.

Програма фахового іспиту розроблена для абітурієнтів, які вступають на навчання за освітньою програмою «Історія» спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки.

До вступного іспиту допускаються особи, які здобули освітній рівень «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

II. Організаційно-методичні рекомендації

Фаховий іспит відбувається у формі тестування зі всесвітньої історії та історії України.

Пакет іспиту містить тестові завдання закритого типу, де потрібно із запропонованих варіантів обрати одну правильну відповідь. Завдання є рівнозначними за обсягом та складністю.

Оцінка за вступне випробування виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання. Мінімальна кількість набраних балів складає 100.

Тривалість іспиту – 60 хвилин.

III. Перелік питань для підготовки до фахового вступного випробування

Блок 1 «Всесвітня історія»

1. Найдавніший Єгипет, період Нового та Пізнього царств. Структура політичної влади і характерні риси розвитку централізованої стародавньої єгипетської держави.

2. Стародавня Месопотамія: хронологія та періодизація. Найдавніші держави Шумеру, Аккаду, Вавілону та Ассирії.

3. Стародавня Індія: хронологія та періодизація. Виникнення Індської цивілізації, характерні риси історії та культури Індії ведійського, буддійського та класичного періодів.

4. Стародавній Китай: хронологія та періодизація. Політичний, соціально-економічний та культурний розвиток імперій Цінь і Хань.

5. Стародавня Греція: хронологія та періодизація. Основні риси крито-мікенського та гомерівського періодів. Афіни і Спарти в VIII–VI ст. до н. е. Греко-перські війни (500–499 рр. до н.е.). Утвердження демократії в Афінах за Перикла.

6. Підкорення Греції Філіппом II. Александр Македонський. Елліністичні держави IV – II ст. до н.е. Культура еллінізму.

7. Заснування Риму. Римська республіка в V–I ст. до н. е. Диктатура Юлія Цезаря. «Золоте століття» Римської імперії (II ст. н. е.). Поділ Римської імперії на Західну і Східну (Візантію). Падіння Західної Римської імперії

8. Велике переселення народів III–VII ст. Утворення варварських держав. Франкське королівство.

9. Іслам та арабська державність (VI–XI ст.).

10. Хрестові походи. Держави хрестоносців. Духовно-рицарські ордени.

11. Франція в XI–XV ст. Столітня війна. Консолідація влади в руках французьких королів.

12. Чингізхан та монгольські завоювання, їх причини, основні етапи та наслідки. Золота Орда.

13. Створення Османської імперії. «Золотий вік» Османів.

14. Причини, передумови зміст та наслідки Великих географічних відкриттів XV–XVI ст. Створення колоніальних імперій.

15. Королівська реформація в Англії. Англійська революція середини XVII ст. «Білль про права».

16. Війна за незалежність Північноамериканських колоній Великої Британії. Утворення Сполучених Штатів Америки.

17. Велика французька революція та її значення. Режим диктатури у Франції. Конституції 1775 та 1799 рр. Наполеонівські війни. Віденський конгрес.

18. «Весна народів». Революції 1848–1849 рр. в Західній і Центральній Європі.

19. Об'єднання Німеччини. Діяльність О. Бісмарка. Перехід Німеччини до «світової політики».

20. Китай у XVII – на початку XX ст.: маньчжурське завоювання, династія Цін, «відкриття країни», Сінхайська революція.

21. Стратегічні плани сторін у Першій світовій війні. Основні воєнні кампанії. Поразка Німеччини та її союзників Розпад континентальних імперій.

22. Сполучені Штати Америки у 1920–1930-х рр.: доба «проспериті». «Велика депресія», «Новий курс» Франкліна Рузвельта.

23. Становище Італії після Першої світової війни. Корпоративна держава: ідея та реальність. Встановлення фашистського режиму.

24. Німеччина у 1920–1930-х рр.: Листопадова революція, Веймарська республіка. Політична і соціально-економічна сутність нацизму.

25. Причини, характер, періодизація Другої світової війни. Театри воєнних дій. Утворення антигітлерівської коаліції. Особливості окупаційного режиму та рухи Опору. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин.

26. Німецьке та італійське «економічне диво». «Рейганоміка». «Тетчеризм».

27. Проголошення Китайської Народної Республіки (КНР), «Великий стрибок», комуни, «культурна революція», трансформаційні процеси на зламі ХХ–ХХІ ст.

28. Деколонізаційні процеси у другій половині ХХ ст. Країни Африки та Латинської Америки у 1945 р. – на початку ХХІ ст.: загальні тенденції розвитку.

29. «Оксамитові революції» в країнах Східної Європи. Розпад Радянського Союзу, Югославії та Чехословаччини та їх наслідки.

30. Світ на межі ХХ–ХХІ ст. Постіндустріальне суспільство. Глобальні проблеми сучасності.

Блок 2 «Історія України»

1. Кам'яна, мідна та бронзова доба на території сучасної України: періодизація та хронологія, основні археологічні культури та їх пам'ятки.

2. Ранній залізний вік на території сучасної України. Кіммерійці, скіфи, сармати. Античні поліси Північного Причорномор'я та Боспорського царства.

3. Питання про походження, прабатьківщину та розселення слов'ян. Східні слов'яни у переддержавний період.

4. Київська Русь: теорії походження держави та терміну «Русь», соціально-економічний, політичний та культурний розвиток, міжнародні відносини, причини, зміст та наслідки удільної роздробленості.

5. Галицько-Волинська держава: утворення, політика Романа Мстиславовича, Данила Романовича та їх нащадків.

6. Руські удільні князівства у складі сусідніх держав (друга половина ХІV–ХVІ ст.): політичне та соціально-економічне становище у складі Великого князівства Литовського та Польщі. Кримське ханство.

7. Українські землі у складі Речі Посполитої (кінець ХVІ – середина ХVІІ ст.).

8. Виникнення, розвиток та історична роль українського козацтва (ХV – перша половина ХVІІ ст.).

9. Українська національна революція середини ХVІІ ст.: причини, характер, рушійні сили, хронологія та періодизація.

10. Розкол козацької держави: гетьманство І. Виговського, Ю. Хмельницького, П. Тетері, І. Брюховецького, Д. Многогрішного, П. Дорошенка, І. Самойловича.

11. Гетьманщина у XVIII ст.: діяльність І. Мазепи та П. Орлика, наступ царизму та поступова ліквідація автономії, становище Запорізької Січі.

12. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.

13. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX – на початку XX ст.

14. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX – на початку XX ст.

15. Україна в роки Першої світової війни.

16. Утворення Центральної Ради, її внутрішня та зовнішня політика. Російсько-українська війна. Берестейський мир.

17. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави гетьмана П. Скоропадського в 1918 р.

18. Українська Народна Республіка доби Директорії.

19. Західноукраїнська Народна Республіка, її внутрішня і зовнішня політика.

20. Селянський повстанський рух в Україні протягом революції 1917–1921 рр.

21. Встановлення радянської влади на території України. Входження УСРР до складу СРСР.

22. Соціально-економічний та політичний розвиток УРСР у 1930-х рр.

23. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами. Карпатська Україна.

24. Україна на початку Другої світової війни (1939–1941 рр.).

25. Напад Німеччини на СРСР. Оборонні операції Червоної армії та причини їх невдач. Окупація України військами Німеччини та її союзників. Антинацистський рух Опору.

26. Звільнення України від нацистських окупантів. Завершення Другої світової війни, втрати і здобутки України.

27. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток України в другій половині 1940-х – першій половині 1950-х рр.

28. Україна в період «десталінізації» й після поразки реформ М. Хрущова.

29. Перебудова в СРСР в українському контексті. Декларація про державний суверенітет. Акт незалежності України. Референдум 1 грудня 1991 р.

30. Незалежна Україна: основні етапи державотворення.

IV. Приклад тестового завдання.

Вбивство Гая Юлія Цезаря у 44 р. до н.е. мало на меті:

- відновити республіку;
- відновити царську владу;
- встановити диктатуру;
- встановити конституційну монархію.

V. Перелік рекомендованої літератури

до блоку «Всесвітня історія»

Балух В. О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. Чернівці: Наші книги, 2008–2010.

Балух В. О., Коцур В. П. Історія середніх віків: У 2 т. Чернівці: Наші книги, 2011. Т. 1–2.

Балух В. О., Коцур В. П. Ранньомодерна Європа. Чернівці, 2016. 704 с.

Берд М. S.P.Q.R. Історія Давнього Риму. Пер. з англ. Київ: Bookchef, Форс Україна, 2020. 480 с.

Голованов С. О. Історія стародавнього світу. К. : Вид-во Київського університет імені Бориса Грінченка, 2017. 471 с.

Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст.). К.: Либідь, 2010. 520 с.

Дейвіс Н. Європа. Історія. К. : Основи, 2000. 1464 с.

Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець ХV – початок ХІХ ст.) / за редакцією З. А. Баран. Київ: Знання, 2015. 533 с.

Історія сучасного світу: соціально-політична історія ХV–ХХ століть / за ред. Ю. А. Горбаня. К.: Знання, 2007. 439 с.

Історія Центрально-Східної Європи / за ред. Л. Зашкільняка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 658 с.

Козицький А.М. Новітня історія Азії та Африки. Львів : Афіша, 2005. 430 с.

Крижанівський О. П. Історія Стародавнього Сходу. К.: Либідь, 2002. 592 с.

Левчук Л. Т., Гриценко В. С., Єфименко В. В. Історія світової культури. Київ, 2010. 400 с.

Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918–1945 рр.) / Віктор Павлюк. Л. : Піраміда, 2010. 281 с.

Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. – початок ХХІ ст.) / за ред. Михайла Швагуляка. Львів : Тріада плюс, 2015. 705 с.

Орлова Т. Історія сучасного світу (ХV–ХХІ століття). К.: Вікар, 2008. 552 с.

Поп Ю. І. Нова історія країн Азії і Африки (ХVІ – початок ХХ ст.). К.: ВЦ Академія, 2012. – 376 с.

Рубель В. А. Історія середньовічного Сходу. Київ : Либідь, 2002. 736 с.

Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки: Пост середньовічний Схід (XVIII – друга половина XIX ст.). Київ: Либідь, 2007. 558 с.

Ставнюк В. В. Історія Давньої Греції. Чернівці : Місто, 2022. 552 с.

Турчин Я.Б. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку XX ст.) : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 140 с.

до блоку «Історія України»

Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М. М. Мудрого. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 408 с.

Баран В. К., Даниленко В. М. Україна в умовах системної кризи (1946–1980-ті рр.). К. : Видавничий дім „Альтернативи”, 1999. 304 с.

Борисова О. В., Климов А. О. Історія української державності : у 2-х томах. К. : Видавничий дім «Кондор», 2018.

Грицак Я. Й. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX–XX століття. Київ : Yakaboo Publishing, 2019. 656 с.

Давня історія України : в 3-х т. / редкол. : П. П. Толочко та ін. К. : Наукова думка, 1997.

Історія українського козацтва: у 2 т. / Редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006–2007.

Котляр М. Ф. Галицько-Волинська Русь. К. : Альтернативи, 1998. 336 с.

Кульчицький С. В. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. К. : Темпора. Кн. 1–3.

Нариси історії української революції 1917–1921 років / Ред. кол.: В. А. Смолій (голова) та ін. К. : Наукова думка, 2011. Кн. 1. 390 с.

Перша світова війна 1914–1918 рр. і Україна. Українські землі у центрі цивілізаційної кризи / упоряд. О. П. Реєнт. К. : Кліо, 2015. 61 с.

Рубльов О. С., Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. К. : Альтернативи, 1999. 320 с.

Русина О. В. Україна під татарами і Литвою. К. : Альтернативи, 1998. 320 с.

Сарбей В. Г. Національне відродження України. К. : Альтернативи, 1999. 336 с.

Українська держава другої половини XVII–XVIII ст. : політика, суспільство, культура / ред. кол. : В. Смолій (відп. ред.) та ін. К. : Інститут історії України НАН України, 2014. 671 с.

Україна в Другій світовій війні: погляд з XXI століття. Історичні нариси / Ред. кол.: В. А. Смолій (голова колегії) та ін. К.: НВП "Видавництво "Наукова думка, НАН України", 2011. Кн. 1–2.

Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939–1990) / НАН

України, Ін-т історії України. Київ : Академперіодика, 2021. 544 с.

Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с

Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Академперіодика, 2021. 620 с.

Уривалкін О. М. Історія України (середина XIII – середина XVII ст.). К. : «Кондор», 2005. 284 с.

Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. К.: Генеза, 1997. 312 с.